

**DIGITÁLIS BIZALOM – ÉPÍTÉSI TERÜLET!
AZ MI HAZAI ÉS KÜLFÖLDI SZABÁLYOZÁSI KÖRNYEZETE,
KÜLÖNÖS TEKINTETTEL AZ EU AI ACT TERVEZETÉRE**

**DIGITAL TRUST – CONSTRUCTION AREA!
THE REGULATORY ENVIRONMENT OF AI IN HUNGARY AND ABROAD,
WITH SPECIAL REGARD TO EU AI ACT**

Molnár Andrea*

Absztrakt

A mesterséges intelligencia (MI) térhódításával a futurisztikus művészi alkotások helyébe a valóság lépett, ahol az élénk érdeklődésű magán felhasználók kiszolgáltatottnak és sérülékenynek érzik magukat. A jogalkotás és jogalkalmazás, a jogtudományok eddigi gondolkodása frissítésre és intenzív fejlődésre kényszerül a digitális bizalom kialakítása érdekében. Az innováció, a MI fejlesztői kultúrájának alakítása a cél a magánérdekek védelmében. Ebben elsőként az EU lépett az AI Act megalkotásával, amely a nemzetközi szabályozási irányok versengésének és együttműködésének kontextusában vizsgálendő. A magyar polgári jogi környezetben a rugalmas jogalkalmazás segíti a szükséges jogalkotást.

Kulcsszavak: mesterséges intelligencia, MI, EU AI Act, adatvagyon, innováció és magánérdek ellentéte, alapjogok érvényesülése a MI-ban, digitális vagyon

Abstract

By the spread of artificial intelligence (AI), the futuristic works of art have been replaced by the reality, where private users having an intensive attendance, feel vulnerable and naked. The legislation and the application of law, as well as jurisprudence having existed hitherto, are forced a freshening and an intensive development for establishing the digital trust. The will is to shape developer culture of innovation and AI in the protection of privacy. The first step was taken by the EU with the AI Act, which is to be examined in context of competition and cooperation of international legislative directions. In the Hungarian civil law environment, the legislation is assisted in the necessary law making by a flexible application of the law.

keywords: artificial intelligence, AI, EU AI Act, data assets, conflict of innovation and privacy, fundamental rights and the AI, digital assets

* Dr. Molnár Andrea, PhD hallgató, Deák Ferenc Állam-és Jogtudományi Doktori Iskola, Miskolci Egyetem, ORCID azonosító: 0009-0009-8123-9155, molnardr@t-online.hu. Témavezető: Dr. Leszkoven László, egyetemi docens, ME-ÁJK, Polgári Jogi Tanszék.

1. Épül a digitális bizalom jogi környezete

Vajon beülhetek-e nyugodtan a kocsim hátsóülésére buzgón horgolni, vagy onnan az útirányt megadva ellenőrizni, hogy a röntgen leletem megérkezett-e a fogorvoshoz, a muskátlim kellő tápot és árnyékot kapott-e, ki nézelődött a nyilvántartott adataimban, érkezett-e találat a könyvtári keresésemre?

Eric Kästner 1932-ben megfogalmazta meg a feladatot a jövő generációk számára, amelyet Elektropolis városban egy kormány és sofőr nélkül haladó kocsijának hátsó ülésén buzgón horgoló idős hölgy szájába adva talál arra a kérdésre magyarázatul, hogy miért futnak itt az autók maguktól. A válasz így hangzott: „*Nálunk az autókat távolból irányítják – magyarázta. – Az irányító eljárás egy elektromágneses térnek a rádióközponttal való ötletes összekapcsolásán alapul. Egészen egyszerű ügye?*”¹

Az Európai Parlament 2024. február 13-án első olvasatban elfogadta az AI Act-tet,² amelynek célja a digitális bizalom kiépítése, párhuzamosan a technológiai fejlődés biztosításával a mesterséges intelligencia terén. A Magyar Jogászegylet és a Károli Gáspár Református Egyetem Budapesten, 2024. április 3-án konferenciát szervezett „Felforgató technikák” - Digitalizáció, Mesterséges Intelligencia, jogi paradigmák címmel a jog versenyképessége, az Európai adattér, a technológiák szabályozásában érvényesülő alapjogok, a digitális vagyontárgyak, az MI bankszektorbeli alkalmazása és az írásbeliség változásának jogi megítélése tárgyában. A Miskolci Egyetem Deák Ferenc Állam- és Jogtudományi Doktori Iskola Feltörekvő technológiák, MI és felelősség című tantárgya keretében nyílik lehetőség a tudásalapú technológiák szabályozási környezetének áttekintésére.

A jog szerepe a mesterséges intelligencia (MI) területén kettős, egyrészt a normaalkotás, definiálással és tipizálással, eljárásrenddel, másrészt a gyakorlati alkalmazás a saját fejlődése és céljai elérése során. A jelen tanulmány az MI szabályozás egyes alapelemeit, környezetét, a világszintű szabályozási irányok versengését és együttműködését vizsgálja. Kontextusban tekinti át az EU frissen elfogadott AI Act-ját és a hazai polgári jogi környezetet.

2. MI meghatározás helyett: Tudás, adat, társadalom

A mesterséges intelligenciáról egységes és általánosan elfogadott meghatározás még nem alakult ki, nincs homogenitás sem az összetevőit, sem a mesterséges intelligenciával foglalkozók nemzetközi közösségének³ résztvevőit illetően. A mesterséges intelligenciát felfoghatjuk úgy is, mint bizonyos szempontok szerint változtatott adatok gépi tanulása útján szerzett tudás felhasználásával, emberi kommunikáció alapján végzett gépi döntés és cselekvés, amely állandó fejlődésben van. A mai tudásunk szerint egyben biztosan különbözik a humán gondolkodástól a nem valóságos, gépi intelligencia, ez pedig a kezdeményezés hiánya. További definiálások a számos rangos szervezet célzott dokumentumaiban találhatóak. Itt most

¹ Eric KÄSTNER: Der 35. Mai oder Konrad reitet an die Südsee, 1932; Május 35 avagy Konrad a Csendes-óceánhoz lovagol (ford. Fenyő László, 1934), Móra Ferenc Ifjúsági Könyvkiadó, Budapest, 1959. 67.

² Az Európai Parlament álláspontja, amely első olvasatban 2024. március 13-án került elfogadásra a mesterséges intelligenciára vonatkozó harmonizált szabályok megállapításáról, valamint a 300/2008/EK, a 167/2013/EU, a 168/2013/EU, az (EU) 2018/858, az (EU) 2018/1139 és az (EU) 2019/2144 rendelet és a 2014/90/EU, az (EU) 2016/797 és az (EU) 2020/1828 irányelv módosításáról (a mesterséges intelligenciáról szóló jogszabály) szóló (EU) 2024/... európai parlamenti és tanácsi rendelet elfogadására tekintettel.

³ MI Koalíció – lásd 3. pont - meghatározásában szereplő „nemzetközi MI közösség” kifejezés.

emeljünk ki hármát a MI alkotóelemei közül és nézzük meg az utóbbi időben mutatott fejlődésüket, hogy a MI jogát könnyebben megérthessük.

A tudás maga is állandó fejlődésben van. Megszerzése a technológiai fejlődést jelenti és addig nem látott módon egyszerre zajlik a róla alkotott módszertani, rendszerezési tudományok megújításával. Résztudományok fejlődnek, melyek leírása a könyvtárakból adatbázisokba költözik, a tömeges tudásbázisokban eligazodást segítő szabályok kellenek.⁴

Az *adat* folyamatosan és tömegesen termelődik, ami rendszerezéséért és átgondolt szabályozásért kiált a hozzáférhetőség és a további felhasználás tekintetében. A forrás és a forgalomképesség szerint célszerű a rendszerezést elvégezni. A forrás szerint az adattömeg az államhoz, önkormányzathoz, intézményes magánszférához vagy magánszemélyhez tartozik és mindezek lehetnek forgalomképesek, korlátozottan forgalomképesek vagy forgalomképtelenek.⁵ Minden adat valamilyen értékkel bír, az adathalmaz gazdasági értékét a végső soron abból nyerhető profit alapozza meg, így szerez létjogosultságot az adatvagyon fogalma.⁶ Az adatvagyon kívánja a vele való gazdálkodás, az adatmenedzsment tudatosságát az adatökoszisztémában, adatpolitika szerint.⁷ Az etikus adatfelhasználásról nemzetközi területi és szakmai szervezetek adják közre elvárásaikat. Az itt hivatkozott dokumentumok már kifejezetten az adatokat magába építő MI felhasználására vonatkoznak és a doktori képzés stúdiuma keretében kerültek a tanulmány látókörébe.^{8 9 10 11 12}

A társadalom szervezetlenül, mint például „az internet népe” kifejezés alá gyűjtött eseti csoportosulások, vagy szervezeten alakítja az adatok értékét, felhasználását, mindezek elveit.

⁴ GYEKICZKY Tamás: *Jogrendszerek a Digitális Társadalomban*, Budapest, Wolters Kluwer, 2020.

⁵ ORBÁN Anna: *Közigazgatási adatvagyon, adatgazdálkodás és nyílt adatok*. In SASVÁRI Péter szerk.: *Informatikai rendszerek a közszolgáltatásban I*. Budapest, Dialóg Campus, 2020, 31–51. <https://doi.org/10.36250/00732.02>.

⁶ Lásd pl: HÜTTL Antónia: *a közszektor adatvagyon: hozzáférés és hasznosítás*, Statisztikai Szemle, 80. évfolyam, 2002/8. 733-751.

⁷ Lásd a nemzeti adatvagyon felhasználásáról szóló 2023. évi CI. törvényt, illetve annak elődeit: a 2021. évi XCI. törvényt, az azt megelőző 2010. évi CLVII. törvényt.

⁸ Az Európai Unió MI Magas Szintű Szakértői Csoportja 2019. április 8-án tette közzé etikai ajánlását, melyben az adatok jogszerű, etikus, társadalmi és tudományos szempontból megalapozott felhasználását adta meg kulcsszavakként. Vö. *Ethics guidelines for trustworthy AI | Shaping Europe’s digital future* (europa.eu) <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/library/ethics-guidelines-trustworthy-ai> (letöltés ideje: 2024.05.10.).

⁹ Az IEEE (Institute of Electrical and Electronics Engineers, <https://ieee.org>) a magát a világ legnagyobb, az emberiség javát szolgáló technológiai fejlődés előmozdítására létrehozott technikai szakmai szervezeteként jellemző szervezet az *Ethically Aligned Design - A Vision for Prioritizing Human Well-being with Autonomous and Intelligent Systems* című, továbbfejlesztett etikai kódexében az emberi jogokat, a gazdasági fejlődéssel elérhető emberi jólétet és az elszámoltathatóságot jelöli meg normával védendő alapértékként. Vö. IEEE: *Ethically Aligned Design, First Edition, 2019.* https://standards.ieee.org/wp-content/uploads/import/documents/other/ead_v2.pdf (letöltés ideje: 2024.05.10.).

¹⁰ Az OECD MI Tanácsa 2019-ben kiadott és 2023-ban frissített ajánlása (1) az együttjáró növekedést, fenntartható fejlődést és jólétet, (2) az emberközpontú értékeket és korrektséget, (3) az átláthatóságot és megmagyarázhatóságot, (4) a megalapozottságot, biztonságot és védelmet, (5) elszámoltathatóságot jelölte meg védendő értéként (OECD Recommendation of the Council on Artificial Intelligence, amended: 08/11/2023.; <https://legalinstruments.oecd.org/en/instruments/OECD-LEGAL-0449> letöltés ideje: 2024.05.10.).

¹¹ Az UNESCO a világon elsőként megalkotott ajánlása 2021-ben 10 témakörben jelölt meg védendő alapértéket, köztük az arányos adatfelhasználást, a magánszféra védelmét, a felelősségvállalást és tudatosságot. Vö: UNESCO: *Recommendation on the Ethics of Artificial Intelligence*; <https://www.unesco.org/en/articles/recommendation-ethics-artificial-intelligence> (letöltés ideje: 2024.05.10.).

¹² Az Európa Tanács MI Bizottsága (Committee on Artificial Intelligence, CAI) 2023. július 7-én tette közzé ajánlását egy keretegyezmény létrehozatalára az MI, az emberi jogok, a demokrácia és a jogrend tárgyában. Vö. Committee On Artificial Intelligence (CAI): *Consolidated Working Draft of the Framework Convention on Artificial Intelligence, Human Rights, Democracy and the Rule of Law*; <https://rm.coe.int/cai-2023-18-consolidated-working-draft-framework-convention/1680abde66>, letöltés ideje: 2024.05.10.).

A legfontosabb elvként a kötelező részvétel mutatkozik az információs társadalomban¹³, vagy más szóhasználatban digitális társadalomban¹⁴.

Helyesebb volna ilyenformán tudásalapú technológiákat, adatvagyonot és digitalizált társadalmat említeni a jog válaszáának vizsgálatakor.

3. Magyarországi MI stratégiák

Magyarországon 2018. októberében létrejött a Mesterséges Intelligencia Koalíció, amely állami szereplőket, IT vállalatokat és egyetemeket tömörít egy átfogó MI stratégia végrehajtása céljából. A stratégia végrehajtása mellett a Koalíció figyelemmel kíséri a MI társadalmi és gazdasági hatásait.¹⁵

2020. májusban elfogadásra került Magyarország Mesterséges Intelligencia Stratégiája a 2020-2030 időszakra. Sarokpontjai a szükségesség, meglévő alapok megerősítése, a célok és cselekvés meghatározása általános és szektorális szinten, valamint transzformatív programok, mint pl. autonóm járművek – autonóm rendszerek, digitális egészségtudatosság, klímavezérelt agrárium, adattárca.¹⁶

4. A MI szabályozási irányok a nemzetközi szintén

4.1. Versengő és együttműködő szabályozások

Ahogy egységes meghatározás nem alakulhatott még ki az MI-ről, úgy egységes jogi keretrendszer sem. Viszont a globális technológiai verseny a szabályozási kísérletekben is kiviláglik, de itt szakmai, sőt, szerencsésen politikai együttműködés is megmutatkozik. Egyetértés van a versenyzők közt abban, hogy a szabályozás negatív következménye kihathat a gazdasági verseny szereplői léteire is, ezért óvatosság jellemzi a normaalkotást, a digitális bizalom erősítésének igényével.

A magyar országgyűlési képviselők számára készített tanulmány vette számba és hasonlította össze a szabályozási irányokat, melyek közül az USA és az EU, mint fő iránymutatók eredményeit mutatjuk be.¹⁷ Ezt megelőzően nemzetközi szervezetek tevékenysége kerül terítékre és az EU AI Act is bemutatkozik.

¹³ „Az információs társadalom annak a – korunkat jellemző – társadalmi formációnak a megnevezése, amelyben a gazdaság, társadalom, politika, kultúra stb. alapvető meghatározója az információ. Létrejöttét a fejlett infokommunikációs infrastruktúra (távközlés, műsorszórás, számítógépes hálózatok) összekapcsolása és ennek alkalmazása jelenti. Legjellemzőbb technológiája a világháló (az internet). Világlátását a hibriditás és a posztmodernség jellemzi.” Vö. BALÁZS Géza: Az internet népe, Ludovika Kiadó 2023. 15.

¹⁴ Lásd TÖRÖK Bernát – ZÓDI Zsolt (szerk.): Digitalizálódó társadalom – Tanulmányok az új technológiák társadalmi jogi hatásairól, Ludovika Kiadó, 2023.

¹⁵ Mesterséges Intelligencia Koalíció, <https://mik.neum.hu/> (letöltés ideje: 2024.05.10).

¹⁶ Magyarország Mesterséges Intelligencia Stratégiája 2020–2030, 2020. május, <https://digitalisjoletprogram.hu/files/2f/32/2f32f239878a4559b6541e46277d6e88.pdf> (letöltés ideje: 2024.05.10.), valamint A Kormány 1573/2020. (IX. 9.) Korm. határozata Magyarország Mesterséges Intelligencia Stratégiájáról, valamint a végrehajtásához szükséges egyes intézkedésekről.

¹⁷ SZALAY Klára: Mesterséges intelligencia, szabályozási irányok – Elemzés, Országgyűlés Hivatala 2023, <https://www.parlament.hu/documents/d/guest/mesterseges-intelligencia> (letöltés ideje: 2024.05.10.).

4.2. OECD, ENSZ, UNIDROIT, ELI dokumentumok

Az OECD MI Alapelvek¹⁸ célja annak elősegítése, hogy az MI széles körben alkalmazott, innovatív és megbízható legyen, valamint olyan technológia, ami tiszteletben tartja az emberi jogokat és demokratikus elveket. Az Alapelvek rugalmas és gyakorlatias szabványokat, követelményeket állítanak föl az MI-vel szemben, egyúttal ajánlásokat is adnak az MI stratégiáját meghatározók számára. Az ajánlások témakörei a befektetésösztönzés, a mesterséges intelligencia digitális ökoszisztémájának erősítése, a kutatási eredmények gyakorlati átültetésének elősegítése, az emberi készségek és erőforrások felkészítése az átmenetre, nemzetközi együttműködés a megbízható MI érdekében.

Az MI témakörében az ENSZ Magas Szintű Tanácsadó Testületet hívott életre, amely 2024. szeptemberben csúcstalálkozót tart.¹⁹

Az UNIDROIT Rómában, 2020. december 17-én tartott Közgyűlése megalkotta a Digitális Vagyontárgyakról és a Polgári Jogról szóló Alapelveket (UNIDROIT Principles On Digital Assets and Private Law)²⁰ és ebben kijelölte az alkalmazási körében a jogfejlesztés legmagasabb szintű prioritásait. A nemzeti jogokkal szembeni semlegesség hangsúlyozása mellett korlátozott alkalmazási kört rendelt a jogi instrumentumnak, amennyiben az kizárólag meghatározható, beazonosítható digitális vagyontárgyakkal foglalkozik, olyanokkal, amelyek alkalmasak arra, hogy ellenőrzés alá kerüljenek. Az ellenőrzés jelentheti azt, hogy egy személy megakadályozhat másokat a digitális vagyon előnyeiből való részesedésben, kizárhat másokat a digitális vagyon minden előnyéből, vagy kizárólagos képességet jelenthet az ellenőrzést végző személyének megváltoztatására. Tulajdonosi megközelítést alkalmaz, rendelkezik a tranzakciókról. A dokumentum elhelyezi a megbízottakat (*custodian*) a jogviszonyokban, mint egyfajta bizományos közvetítőket, akiknek hitelezőik számára elérhető vagyonába a digitális vagyontárgyak nem tartoznak bele. Nemzetközi magánjogi és eljárásjogi szabályokat is felállít.

A bécsi székhelyű és az alapítótól függetlenül működő Európai Jogi Intézet, az European Law Institute 2022-ben bocsátotta ki a biztosítéki célú digitális javakra vonatkozó Alapelveket (ELI Principles on the Use of Digital Assets as Security),²¹ melyeket a privátszféra a biztosítéki célú digitális vagyontárgyak határon átnyúló, de legfőképp EU-n belüli ügyleteire javasol alkalmazni. Az instrumentum a digitális szerződési jog harmonizációját célozza és a digitális sérülékenységgel, az MI-ért való felelősség kérdéseivel is foglalkozik.

4.3. EU alapok és előzmények az AI Act-hez

A mesterséges intelligenciáról szóló EU rendelet messze nem előzmény nélküli.^{22 23}

¹⁸ Lásd 10. lábjegyzet.

¹⁹ Office of the Secretary-General's Envoy on Technology: High-Level Advisory Body on Artificial Intelligence: <https://www.un.org/techenvoy/ai-advisory-body> (letöltés ideje: 2024.05.10.)

²⁰ UNIDROIT: Principles on Digital Assets and Private Law, 2023. <https://www.unidroit.org/wp-content/uploads/2024/01/Principles-on-Digital-Assets-and-Private-Law-linked.pdf> (letöltés ideje: 2024.05.10.)

²¹ ELI Principles on the Use of Digital Assets as Security, Report of the European Law Institute, 2022, https://europeanlawinstitute.eu/fileadmin/user_upload/p_eli/Publications/ELI_Principles_on_the_Use_of_Digital_Assets_as_Security.pdf (letöltés ideje: 2024.05.10.)

²² Shaping Europe's digital future <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en> (letöltés ideje: 2024.05.10.)

²³ Utalhatunk még többek között az európai adatközpontú gazdaságról szóló 2014-es (COM(2014) 442) és 2017-es (COM(2017) bizottsági közleményre).

Az Unió Bizottsága közleményt adott ki 2018-ban a Közös Európai Adattér Kialakítása felé²⁴, amely egy emberközpontú és megbízható MI alkalmazását célozza meg kiválóság és bizalom alapján történő megközelítéssel. A közleménnyel érintett területek: az adatokhoz való hozzáférés, az infrastruktúra fejlesztése, beleértve a piactér fejlesztését is, a kompetencia és kapacitás bővítést, az ágazati adatterek strukturált kiépítését és piacra lépésük elősegítését, célzott forrásallokációt ezekben a témakörökben.²⁵

Az EU Bizottsága 2020-ban útjára bocsátotta az EU MI politikájával kapcsolatos Fehér könyvet²⁶ az adatgazdaság innovációjáról, a polgárok, vállalkozók és közérdekű szolgáltatók érdekeiről. E dokumentum szerint a hiány, amely a beruházásokban, készségekben és bizalomban mutatkozik, akadályozza az MI fejlődését, ami pedig jelentős hatékonysági és termelékenységi előnyöket kínál. Ezek az előnyök erősíthetik az európai ipar versenyképességét és javíthatják a polgárok jólétét, megoldást kínálhatnak a társadalmi kihívásokra is. Ezekon felül az alapvető jogok biztosítása és a biztonság, védelem és termékfelelősség terén mutatkoznak feladatok, melyeket összehangolt terv és intézkedéscsomag keretében kell teljesíteni.

Az EU AI Act kihirdetéséig tagállami szabályozás nincs tervben, ugyanakkor az EU Bizottsága arra buzdítja a technológiai nagyvállalatokat, hogy önkéntes alapon vegyenek részt egy MI-t szabályozó megállapodásban az AI Act elfogadásáig.²⁷

4.4. AI Act – Draft Artificial Intelligence Act

Az AI Act annak biztosítását célozza meg, hogy az Unió polgárai bízhatnak az MI előnyeiben. Az EU törvényhozóinak 2024. március 13-i döntésével első olvasatban elfogadásra került az MI rendelet tervezet. A jogalkotók szerint az AI Act a világon az első instrumentum, ami átfogó jogi kereteket ad az MI-t, legfőképpen annak kockázatait illetően, Európát globális vezető szerepre ösztönözve. A dokumentum célja a megbízható MI erősítése Európán belül és kívül, annak elérése, hogy MI rendszerek tiszteletben tartásuk az alapvető jogokat, a biztonságot és az etikai alapelveket. Az AI Act mellett az EU további elemekkel kívánja bővíteni az MI vonatkozású szabályozási csomagot, az adatvagyon méltányos felhasználásról és értékesítésről, a kibertér biztonságról, a termékbiztonságosságról, a drónok használatáról szóló szabályozással.

Az AI Act a szabályozást a definiálás, kategorizálás és kötelezettség megállapítás logikája mentén végzi el, és az MI által okozott hátrányok kockázatának elkerülése a fő motívuma. Horizontális kockázatalapú megközelítést tartalmaz. Az EU-n belül fejlesztett, forgalomba hozott és használt MI rendszerekre terjed a hatóköre. Elsősorban a fejlesztőket és szolgáltatókat, végső soron az MI értéklánc minden szereplőjét a kockázati szinthez igazodóan

²⁴ A Bizottság Közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának a közös európai adattér kialakítása felé, Brüsszel, 2018.4.25, COM(2018) 232, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/PDF/?uri=CELEX:52018DC0232> (letöltés ideje: 2024.05.10.).

²⁵ Darázs Lénárd előadása e témáról a MJE – KRE szervezésében 2024. április 3-án tartott konferencián hangzott el – lásd 1. pont.

²⁶ White Paper on Artificial Intelligence – a European approach to excellence and trust, https://commission.europa.eu/publications/white-paper-artificial-intelligence-european-approach-excellence-and-trust_en (letöltés ideje: 2024.05.10.).

²⁷ Kónya Rita (Reuters): Átmeneti, önkéntes AI-paktumot tart szükségesnek az EU. Euronews, 2023.05.25: <https://hu.euronews.com/my-europe/2023/05/25/atmeneti-onkentes-ai-paktumot-tart-szuksegesnek-az-eu> (letöltés ideje: 2024.05.10.).

terheli kötelezettségekkel és felelősséggel. Az MI rendszerekre mint folyamatra tekint, amely a forgalomba helyezésre való felkészüléstől a használat befejezéséig tart. A folyamatot önkéntes és hatósági együttműködésben elvégzett felügyelet alatt tartja. A sérelmet szenvedőknek önálló, más jogi eszközöktől független jogorvoslatot biztosít.

A kockázat alapú besorolást indokolják a rendszerszintű veszélyek, a deliktuális felelősség az MI alkalmazásában és a bizonytalanság a hibás teljesítést illetően, a szerepek tisztázatlansága.²⁸

A kockázat alapú besorolás szintjei:

(1) Tilos kockázatot hordozó MI rendszerek, melyek egyértelmű fenyegetést jelentenek az emberek biztonságára, megélhetésére és jogaira nézve. Ilyen pl. a manipulatív tudatalatti technikák telepítése, bizonyos fizikai vagy mentális gyengeség okán kiszolgáltatott csoportok kihasználására irányuló MI rendszerek, valós idejű biometrikus azonosító rendszerek közterületen történő használata. Ezek tételes tiltólistáját a normaszöveg tartalmazza.

(2) Magas kockázatú MI rendszerek, melyek közt egyesekre nézve a Bizottság részére delegált aktusokkal frissítési jogot enged a norma. Magas kockázatú besorolást kaptak pl. a kritikus infrastruktúrák, közlekedés, a robotsebészet. A magas kockázatú MI rendszerekre szigorú követelmények vonatkoznak már a forgalomba hozatal megelőzően, a fejlesztő feladata a szabályoknak való megfeleltetési eljárás lefolytatása, hatósági közreműködéssel. A fejlesztő kötelezettsége még a forgalomba hozatal előtt a kockázatok értékelése és csökkentése, a megadott szempontrendszernek megfelelően, a kiinduló adatkészletek magas minősége, nyomon követhetőség biztosítása, a hatósági értékeléshez szükséges részletességű dokumentáció, tájékoztatás minősége, emberi felügyeleti intézkedések, megbízhatóság, biztonság és pontosság magas szintje, az átláthatóság. A forgalomba hozatal követően pedig a monitorozás, incidens bejelentés, hatósággal való közreműködés felügyeleti eljárás esetén szintén fejlesztői kötelezettség.

(3) Korlátozott kockázatú MI rendszerek: Az emberek szükség szerinti tájékoztatásához az ilyen MI rendszer átláthatóságát és azonosíthatóságát írja elő a szabály.

(4) Minimális vagy semmilyen kockázatot nem hordozó MI rendszerek, melyek szabadon használhatóak, ugyanakkor létrehozandó magatartási kódexek követése az elvárás ezekkel szemben. Az Unióban működő MI rendszerek túlnyomó többségét ez utóbbi kategóriába sorolják.

Tagállami hatósági jogkörbe kerül a rendelet végrehajtásának ellenőrzése, a piaci felügyelete, míg közösségi szintű felügyeleti hatóság kezelésébe a megfeleltetési eljárásokban való részvétel. Az ellenőrzés és felügyelet a teljes MI értéklánra kiterjed és a teljes élettartam alatt folyamatosan fennáll. A tervezett rendelet együttműködési kötelezettséget ír elő a tagállami és közösségi szervek számára a MI rendszerek innovációját illetően.

A tervezettel szemben kritikaként egyes szervezetek felróták a tag MI definíciót, a túlszabályozottságot, melyek az innováció ellen hatnak (Big Data Value Association, AmCham in the EU). Más szervezetek az emberi jogok védelmének további szélesítését várták el, továbbiak az MI értékláncának résztvevői közti felelősségmegosztását hiányolták, vagy az egyénre és társadalomra gyakorolt hatás szerinti szabályokat kértek bevezetni

²⁸ STEFÁN Iboya: A mesterségesintelligencia-rendszerek polgári jogi megítélésének vizsgálata a termék és a szolgáltatás fogalmára tekintettel, Infokommunikáció és Jog 2023/1, 27-31.

(AlgorithmWatch). A vélemények közt fogyasztóvédelmi és klímavédelmi szempontok is megjelentek.^{29 30}

4.5. Szabályozási irányok összehasonlítása és kölcsönhatásaik

Szalay Klára már idézett elemzésében³¹ nemzetközi kontextusban tárgyalja a szabályozásban hiányzó vagy mutakozó együttműködést. A főbb szabályozási irányok közt adja meg az Európai Unió és az USA szabályozási rendszerét összehasonlításban.³² Ebben amerikai részről hivatkozik egy iparági nyílt levélre, az algoritmikus elszámoltathatósági törvényre³³ és további normákra.

szabályozási szempontok	EU AI Act – draft 2023 dec	USA Algoritmikus elszámoltathatóságról szóló törvény
versenycél	globális vezető szerep	globális vezető szerep
általános cél	megbízható MI, amely tiszteletben tartja az alapvető jogokat, a biztonságot és az etikai alapelveket	a polgárok privát szférájának védelme az MI vonatkozású veszélyektől: általános magánjogi védelem
kiindulópont	definiálás, kockázat alapú megközelítés, adatvédelem	innovatív magáncégek és megoldások támogatása, kisebb hangsúly az adatvédelmen
középpontban	a széles tartalommal megtöltött MI, definíciós és értékelési nehézségekkel. Hangsúly a magas kockázatú MI rendszeren	automatikus döntéshozatal, kerüli a definiálás ördögét. Az automatizáltság egy skálán mozog. Hangsúly a kritikus döntéshozó rendszeren
követelmény a fejlesztővel / vállalattal szemben	megfeleltetési eljárás és monitorozás (fejlesztő)	nyilvánosság (vállalat) a döntéshozatal folyamatát és a teszteredményeket illetően, új szabványok az MI biztonságosságáért
módszer	tételes szabályozás	rugalmasabb szabályozó hatósági modell
hatóság	tagállami és közösségi szervek megosztott hatáskörrel, túlbonyolultság veszélyével	Szövetségi Kereskedelmi Bizottság

intenzív háttértárgyalások
a Kereskedelmi és Technológiai Tanácsban (EU–US Trade and Technology Council),
illetve annak tíz munkacsoportjában

„közös ütemterv a megbízható MI értékelésére és mérésére, valamint a kockázatkezelésre”, 2022. december

1. ábra: Szabályozási irányok és kölcsönhatásaik az EU-ban és az USA-ban. Forrás: SZALAY Klára: *Mesterséges intelligencia, szabályozási irányok – Elemzés, Országgyűlés Hivatala 2023*³⁴ alapján saját szerkesztés.

²⁹ High-level summary of the AI Act | EU Artificial Intelligence Act, 2024.02.27. <https://artificialintelligenceact.eu/high-level-summary/> (letöltés ideje: 2024.05.10.).

³⁰ EU Artificial Intelligence Act | Up-to-date developments and analyses of the EU AI Act <https://artificialintelligenceact.eu/> (letöltés ideje: 2024.05.10.).

³¹ Lásd 17. lábjegyzet.

³² SZALAY im. 5-12.

³³ Algorithmic accountability act, Text - H.R.6580 - 117th Congress (2021-2022): Algorithmic Accountability Act of 2022; <https://www.congress.gov/bill/117th-congress/house-bill/6580/text> (letöltés ideje: 2024.05.10.).

³⁴ Lásd 32. lábjegyzet.

5. A szabályozás viszonyulása a technológiai fejlődéshez Magyarországon

A technológiai fejlődés minden jogágot igazodásra készítet. Ehhez a jogtudományi ágakat hívják segítségül általában, a módszertan a beazonosítás – kategorizálás – koncepcióalkotás – kidolgozott megoldás folyamata. A polgári jog, azon belül is a dologi és kötelmi jog részéről a rugalmasság és a klasszikus alapelvek, valamint történelmi analógiák alkalmazása is hasznosnak bizonyul. Hívjuk segítségül Török Bernát és Menyhárd Attila helyzetelemzését és gondolatait ezek jobb megértéséhez, annak előrebocsátásával, hogy a mostani helyzet velejárójaként még nem ismerhetjük teljességében a fejlődés, a tömeges változások eredményeit és hatásait. Látni fogjuk, hogy az EU AI Act-ben visszhangot vetnek az alábbi gondolatok.

5.1. Alapjogok érvényesülésének nehézségei a MI rendszerek környezetében

Török Bernát szerint a technológiai fejlődés, mint minden ipari, gazdasági fejlődési folyamat növelte az egyén kiszolgáltatottságát, magánéletének veszélyeztetettségét a bevezetett újdonságokkal szemben, ami közhatalmi beavatkozást indokolt³⁵. Az államtudományok támogatását élvező jogágak viszont ezúttal komoly kihívás elé érkeztek azzal, hogy az adatokat és technológiákat uraló személyek, sőt, az általuk létrehozott algoritmusok a szervezett államhatalmon kívüli hatalommal bírnak. Ez a hatalom megnehezíti az alkotmányos és demokratikus alapjogok és alapértékek érvényesülését. Aszimmetriát idéz elő azzal, hogy az adatrögzítő egyre többet tud az adatközlőről annak tudomása nélkül. Horizontális hatályra van szükség a szabályozásban, de ennek dogmatikai akadályja van.³⁶

Egyes demokratikus alapjogok mentén is érdekösszeütközés mutatkozott³⁷. A magánszemélyek egyéni érdekei védelmében az utóbbi évtizedekben kifejlődött a fogyasztóvédelem és adatvédelem, amelyek a magánjog és közjog viszonyát árnyalták. Ennek a két új normacsoportnak a dogmatikájára is hatással voltak a fejlődéshez, innovációhoz fűződő érdekek, melyek egyensúlyi helyzet kialakítását követelték közjogi szinten. A követelés alapja a magánautonómia és privátszféra védelmében fellépő szabályoknak a haladást korlátozó hatása.

5.2. Polgári jogi válaszok a magánszemélyek érdekeinek védelmében

Menyhárd Attila a technikai fejlődés polgári jogra gyakorolt hatásáról hasonló kicsengésű gondolatokat osztott meg. Körképében³⁸ bemutatta, hogy önmagában a tömegesség, amit a technológiai fejlődés hatványozottan magával hozta és kiváltotta a hatékonysági reakciókat, már beazonosítható hatást gyakorolt a jogfejlődésre. Az ügyletek, szerződéses nyilatkozatok típuszövegeket kaptak egyedileg megtárgyalt rendelkezések helyett, kommunikációs és

³⁵ Az itt írtak Török Bernát előadásán alapulnak, amely a MJE – KRE szervezésében 2024. április 3-án tartott konferencián hangzott el – lásd 1. pont.

³⁶ Közvetett hatály elve: „Míg a közjogban az Alaptörvény általában közvetlenül érvényesül, addig a magánjogban közvetetten, az Alaptörvényben szereplő alapvető jogok és alkotmányos értékek [I. cikk (1) és (3) bekezdés] átsugárzása folytán, a magánjogi normák értelmezése útján.” A 8/2014. (III.20.) AB határozat 55. pontja.

³⁷ Példaként hozható a mérték szabályozatlansága az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2022/2065 rendelete (2022. október 19.) a digitális szolgáltatások egységes piacáról és a 2000/31/EK irányelv módosításáról (digitális szolgáltatásokról szóló rendelet) (EGT-vonatkozású szöveg) szolgáltató belátására bízott jelentése a szólásszabadságnak a 14. cikkben, vagy a kiskorúak védelmének a 28. cikkben.

³⁸ MENYHÁRD Attila: A technológiai fejlődés hatása az alapjogok érvényesülésére, *Közjegyzők Közlönye* 2022/3, 5-22, 7.

értékesítési helyzetek nyomán az alapjogok védelmében a központi hatalom polgári jogi beavatkozását lehetővé tevő fogyasztóvédelem megerősödött. Mind a tömegesség, mint az annak nyomán jelentkező igény a hatékonyságra igazolja a MI létjogosultságát, de a tökéletlensége és újszerűsége okán a vele szembeni magánfélelmek is megalapozottak, sőt, számolni kell a „megfigyelési kapitalizmussal” is.

Mindez indokolja a közjogi beavatkozások átgondolását, feladatainak és kihívásainak beazonosítását, a fejlődését célzó további törekvéseket. Azonban egyszerre védeni alapjogokat, biztonságot jelentő magánérdekeket és biztosítani a versenyképesség növelését a legnagyobb kihívást jelenti. Ez a két iránya az érdekeknek egymással szembeáll, kölcsönösen akadályozzák egymást. Az egymásnak feszülés régóta létezik, a technológiai fejlődés ezt felerősítette. A jog helyes válasza a kompromisszumkeresés.

A korábbi idők technikai, ipari fejlődése hatással volt a szerződéses károk kockázatára, amely új telepítési, sőt, szétterítési szempontokat kapott, a vétkességtől a tevékenység felé távolodva, megjelentek a termékfelelősség, a környezeti károkért való felelősség szabályai, nagyobb körben nyertek alkalmazást a veszélyes üzemért való felelősség szabályai.

A polgári jogi felelősség kudarcait jelenti az ipari, természeti katasztrófák, pénzügyi válságok esetében a nehézkes és költséges igényérvényesítésen kívül a felelősség megállapítását követő behajthatatlanság. Ennek oka fedezethiány³⁹, vagy csődhelyzet, vagy a termelés és innováció csökkentésével együtt a piacról való kivonulás.⁴⁰ Ez indokolja a károsulti jogvédelem átalakítását, a kockázatviselés kollektivizálását, mint amilyen a kockázatviselés társadalmasítása, központi költségvetési közreműködéssel fenntartott kártalanítási alapok. A biztosítás nyomán elindulva, ami a lényeges preventív hatása mellett a károk szétterítését jelenti és nem kártérítést, a társadalombiztosítás jellegű elgondolás egyfajta kártalanítási minimumra törekszik.⁴¹

A jóhiszeműség és tisztesség alapelvét is felhasználja az állami beavatkozás a technológiai fejlődéssel felmerülő kihívásokra adott jogi válaszokban.⁴²

Az egyike a jog válaszainak a technológiai fejlődés kihívásaira a magánautonómia védelme. A magánautonómia körében a jognyilatkozat érvényessége és az abba vetett bizalom alapvető polgári jogi értékek. A közjog az egyéni kiszolgáltatottságra hivatkozva avatkozhat be szükségesen a magánjogi ügyletekbe és egyes jognyilatkozatokat még tájékozott beleegyezés mellett sem tart megengedhetőnek. Kétséges például a beleegyezés és az önkéntesség olyan esetben, amikor még a szerződés feltételek megismerése sincs biztosítva a tömeges szerződéses kapcsolatokat létrehozó szolgáltatóval szemben álló ügyfél részére.

További válasz a prevenció gyűjtőfogalma alatt mutatkozik, amely szerint az állam ex ante védelmet igyekszik biztosítani az egyén számára a technológiai fejlesztő, üzemeltető, szolgáltató ellenében és érdekek kiegyensúlyozásával, vagy a kártérítési felelősség intézményét felhasználva, a kockázatok elosztásában gondolkodik⁴³.

Harmadik körben a válasz a tisztességesség és megmagyarázhatóság. Ez a felhasználó javára előírt kötelezettség annak ellensúlyozására, hogy a felhasználó az algoritmusok generálta döntést nem tudja befolyásolni és nincs is valódi döntéshelyzetben a szolgáltatás

³⁹ A vörösiszap katasztrófa (BH2014. 244) okán megállapított kártérítésre a kötelezett nem rendelkezett fedezettel, lásd 21/2015. (II. 18.) Korm. rendelet.

⁴⁰ MENYHÁRD Attila: Biztosítás és polgári jogi felelősség, In KOLTAY András - LANDI Balázs - MENYHÁRD Attila (szerk.) Lábady Tamás emlékkönyv, Wolters Kluwer, Budapest, 2019, 291 – 306.

⁴¹ A Mezőgazdasági kockázatkezelési rendszer a mezőgazdasági termelést érintő időjárás és más természeti kockázatok kezeléséről szóló 2011. évi CLXVIII. törvény (továbbiakban. Mkk. törvény) alapján a résztvevők együttműködésével jut hasonló szervezőelvek mentén eredményre.

⁴² MENYHÁRD Attila: A technológiai fejlődés ...i.m. 8.

⁴³ Lásd 38. lábjegyzet.

igénybevételéről a számára ismeretlen működésű algoritmusok feljánlotta adatok alapján, vagy a gazdasági szükség okán. A kényszermentes, valódi döntés alapjául szolgáló informáltságot az algoritmus működésével kapcsolatos érthető tájékoztatás fogadása jelenti. A tisztességesség a gazdasági, vagy más szempontú szükséghelyzetben lévő felhasználót kívánja védeni, a korábbi időkben kidolgozott tisztességtelen szerződési feltételek érvényességi szabályainak mintájára.

5.3. A magyar jogi gondolkodás visszhangjai az AI Act-ben

Az AI Act annak a várakozásnak a keretében született, amelyet a jogalkotással szemben támasztottak a társadalom laikus és szakmai tagjai az adattömegek és azok menedzsmentjének szabályozását illetően, a privátszféra védelmében.

Alapelvei szinten rögzíti az AI Act a védeni kívánt érdekeket és jogokat. Ezek az EU saját érdekei, a mesterséges intelligenciába vetett bizalom, egyes alapjogoknak a kockázatokkal arányos és azokhoz igazodó szintű védelme, mindezekkel párhuzamosan a MI innovációja (1. cikk – Tárgyi hatály). Ez kifejezésre juttatja a norma egyensúlyra törekvését a veszélyeztetett magánérdekek és a technológiai haladás érdekei között.

A klasszikus alapelvek és rugalmasság alkalmazása általánosságban a kockázatok értékelése és kezelése során jelentkeznek. A kockázati szint szerinti előírásokat a MI értéklánc résztvevői a saját belátásuk szerint teljesítik, a rendelet céljainak való megfelelés során. Példa erre az MI tudásának alapjául szolgáló adatok minőségének ellenőrzésére vonatkozó kötelezettség (10. cikk). Eljárásukkal szembeni bizalmat erősítő rendelkezés a megfelelési vélelem (33A. cikk). A rugalmasság keretében az alacsony kockázatú rendszerek számára a magatartási kódexek követése elégséges elvárásként fogalmazódik meg a 69. cikkben. Eljárásukkal szembeni bizalmat erősítő rendelkezés a megfelelési vélelem (33A. cikk).

Az egyénnek a számára ismeretlen és tőle függetlenül döntő MI rendszerekkel szembeni kiszolgáltatottságára a válasz az alapvető emberi jogokra gyakorolt hatás kötelező szem előtt tartása (29.a cikk), a kockázat értékelése (9. cikk). Az értékelés során kifejezett elvárás az emberi szempontok figyelembe vétele (14. cikk). A tisztesség és magyarázhatóság a technikai dokumentáció készítése, elégséges volta, készen tartása, továbbadása (11. cikk), átláthatóság és információ (13. cikk), melyek a kiszolgáltatottságot csökkentik, az egyén informáltságát és megalapozott döntéshozatalát vannak hivatva biztosítani.

Fogyasztóvédelmi szempontok jelennek meg a teljes MI értéklánra – tehát a fejlesztőre, üzemeltetőre, importőrre, MI rendszer forgalmazójára, alkalmazójára – vonatkozó felelősségi szabályban (28. cikk), valamint a más jogágaktól független jogorvoslatok rendszere: panasztétel, magyarázatkérés, bejelentés joga (VII. cím III.b. fejezet). Adatvédelmi szempont a karbantartott és jó minőségű adatok használata (10. cikk), de az adatvédelem alapelveinek alkalmazása végigvonul a MI rendszer alkalmazási életciklusán a felügyeleti kötelezettségekben kifejezve.

A fejlesztői és forgalmazói oldalnak a magánéleti érdekekkel szemben álló érdekei nem nyernek hangsúlyos kifejezést. Az 1. cikk alapvető rendelkezésén kívül az üzleti titkok védelme jelenik meg (70. cikk), valamint egyes fejlesztést támogató együttműködési rendelkezések (V. cím). Az AI Act nem vállalja fel az érdekek közti kompromisszumot. A fejlesztők részére marad az a biztatás, hogy az AI Act sikere legalább kiszámíthatóságot nyújt részükre a működési környezetet illetően.

A kockázatelepítés körében a kockázati besorolás rendszere, valamint a MI értéklánc szabályai és teljes létciklusra, a felhasználóval szemben álló minden szereplőre kiterjedő felelősségi rendelkezések említhetők. (26-29. cikkek).

5.4. Digitális vagyontárgyak polgári jogi megítélése

A gazdasági értékkel bíró adat, személyes adat, az adatvagyon ökonómiájában a jogszerűség és a forgalomképesség meghatározása a jogfejlődésben szintén kihívást jelent, de ez nem feltétlenül a központi hatalmat terheli. A kérdésben ismét Menyhárd Attilához fordulhatunk gondolatokért.

A polgári jog a definíció hiányával elboldogul, így nem ok az elzárkózásra az egyáltalán nem homogén adatok meghatározásának a hiánya.⁴⁴ Itt hivatkozhattunk a közelmúltig a kriptoeszközök piacára, amely a 2009-es megjelenésétől kezdve szabályozatlanul volt tárgya végrehajtásnak, forgalmi ügyleteknek. Tiltás, dogmatikai kizáró ok sincs erre nézve a Ptk-ban. Bár a jogviszonyok hagyományosan dologról szólnak, célszerűbb volna a dolog feletti jogosultságokban, azok allokációjában gondolkodni. Magyarországon 1989-től beszélünk üzletrész feletti jogokról, de az üzletrész nem dologként van meghatározva, hanem mint jogok és kötelezettségek összessége, amely tagsághoz kötődik. Így - az e tekintetben a régivel egyező tartalmú - Ptk 5:101. § alapján nem lehetne zálogtárgy, azonban a gyakorlat ezen átlépett. További példa a meghalt ember személyiségéhez kapcsolódó jogok kérdése. A digitális hagyaték már megkezdte szereplését az öröklésben⁴⁵. Ami, tehát, a társadalmi és gazdasági értékrendben működik, azt a jogi szabályozásnak is el kell fogadnia.

5.5. A MI jogalkalmazói felhasználása

Itt csak utalunk arra, hogy az MI a jogi technológiák és digitális jogalkalmazás terén is megkerülhetetlen szerepet kapott, az e-közigazgatástól, elektronikus központi nyilvántartásokon át, a digitális vitarendezésen keresztül a jognyilatkozatok megtételéig,⁴⁶ melyek legalábbis megkönnyítik, de inkább feltételei a digitális biztonság kihasználásának az egyének számára.

6. További építkezések várhatók a mesterséges intelligencia szabályozási környezetében

Az önvezető járművek egyelőre még csak emberi figyelemre rásegítő, vagy emberi felügyeletet igénylő módszereket ajánlanak fel.⁴⁷ A precíziós növénytermesztés robotjai néha még leállnak, de bájosan tesznek-vesznek a fóliasátrokban. A tanulmány szerzője egy rövid ideje vitában áll az e-személyi kezelőprogrammal, a hibaelhárítást a kormányzati, közigazgatási ügyfélközpont végzi. Címlaphír a robotsebészet. A ChatGPT szolgáltatójának felelősségi vállalásai kitérők.⁴⁸ Minden MI alkalmazással kapcsolatos gond és nehézség a következményekkel együtt ténylegesen még az ügyfelet terheli. A technológiai fejlődés, a MI

⁴⁴ MJE – KRE előadás, lásd 1. pont alapján.

⁴⁵ PARTI Tamás: Digitális hagyaték? De miről is beszélünk? avagy digitális javak az öröklésben, *Közjegyzők Közlönye* 2023/2., 20-29., RÉDLING Beáta: Digitális kor - digitális hagyaték, *Közjegyzők Közlönye* 2020/2. 28-36.

⁴⁶ Erre nézve helyzetképet ad és a kihívásokat is részletezi: ZÓDI Zsolt (szerk.): *Jogi technológiák – Digitális jogalkalmazás*, szerk. Ludovika Kiadó, Budapest, 2022; GYEKICZKY im.

⁴⁷ Tesla settles lawsuit over 2018 fatal Autopilot crash of Apple engineer. *The Guardian*. <https://www.theguardian.com/technology/2024/apr/08/tesla-crash-lawsuit-apple-engineer> (letöltés ideje: 2024.05.10.).

⁴⁸ LEITER Miklós Patrik – PUSZTAHELYI Réka: AZ OPENAI szerződési feltételei és a ChatGPT szolgáltatással kapcsolatos hibás teljesítés a 373/2021 Kormányrendelet tükrében. *Miskolci Jogtudó*, 2023/4. szám, 2. (TDK) különszám, 27–39.

fejlesztése igen kecsegtető előnyöket mutat a magánszemélyek számára, akik a szükségességét maximálisan készek elismerni és vállalni a tesztalanyiságot. De mégis szívesen fogadják a bővebb tájékoztatást a MI rendszerekről, a helyettük hozott döntésekről, a tájékoztatás birtokában és a felügyelet tudatában nagyobb bizalommal fordulnak az újítások felé.

Az AI Act elfogadása még nem fogja kielégíteni sem a magánszemélyeket, sem a fejlesztőket, sem Európán belül, se kívül, a biztonság és a haladás egymással ütköző érdekeinek kompromisszumán még jócskán lesz mit alakítani. Az alkalmazásra való felkészülés során, menet közben a digitális vagyoni egyes kérdései is tisztázódhatnak. A rendelet és a nemzetközi együttműködés látványos lendülete bizakodásra adhat okot a magánszemélyként és fejlesztői oldalon résztvevők számára.

A bizalom környezete még építés alatt áll. Eric Kästner Elektropoliszában is előfordultak problémák, a niagarai áradások következtében a húsfeldolgozó üzem a feldolgozott állati termékek porcikáiból összerakta és a tölcsérből kidobta az eleven állatokat. „Az ökrök, borjak és tehének böggve és örvögve rohantak ki az utcákra, és be a város belsejébe.”⁴⁹ Utazás a sofőr és kormány nélküli autókban csak védősisakban javasolt.

⁴⁹ KÄSTNER im. 75.